

Tantsuteatri minevikust tulevikku

ENE JÜRNA

Estonia Teatris on taas lavastamas ameerika koreograaf KENNET OBERLY.

Kennet Oberly on sündinud 1957. aastal Ameerikas. Ta on töötanud tantsijana Stuttgardis, Hostonis, Bostonis, Kopenhaagenis ja Iowas koos sedavõrd kuulsate koreograafidega nagu John Cranco, Maurice Bejart ja John Neumeier.

Kennet Oberly on tuntud taani klassikalise balletipärandi rekonstrueerijana. August Bournonville'i pärandist on ta taastanud ja lavale toonud "Sülfidi", "Konservatooriumi", "Peo Albanos" ja 1993. aastal "Armastuse muinasjutt" Estonia Teatris.

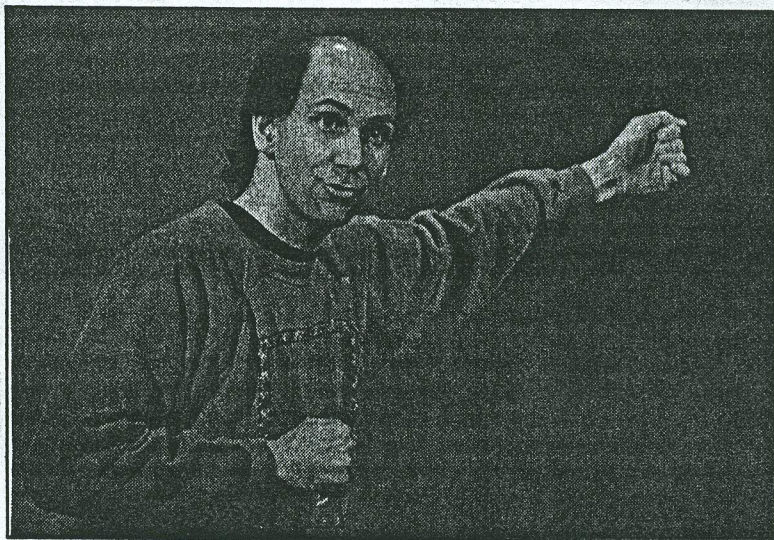
Kahel viimasel aastal on Kennet Oberly töötanud pedagoogi ja koreograafina Wolcott'i balletikoolis Vermontis.

Õpetan lastele klassikalist balletti. See on väga huvitav töö. Lapsed on nii siirad ja avatud. Neil puuduvad eelarvamused, nad usaldavad mind täielikult. Ma mõistan oma tööd vastutust: loon ju ise tantsuteatrile tulevikku ja kindlustan täiuslikku tantsuharidust.

Pedagoogina mul suuri kogemusi pole, seepärast pean ka ise kogu aeg õppima. Sellel suvel korraldame oma koolis neljanädalase suvekursuse, kuhu ootame lapsi kõikjal Ameerikast.

Meie kursustel osaleb ka tunnustatud tantsupedagoog Peterburist Peter Silkin. Kavatseme töötada paralleelselt vene ja taani tantsukooliga. Olen külastanud Peter Silkini tunde ja pean teda tõeliselt heaks tantsuõpetajaks.

Kennet Oberly on ise aastaid töö-

tanud tantsijana ja lavastanud umbes 20 balletti. Ta leiab, et õige koreograafia loomine lastele ei ole sugugi kerge töö.

Aasta jooksul seame laste jaoks lavale kaks balletti. See ei ole lihtne ülesanne. Lastelavastuses peab olema palju tõelist teatrit ja väga erinevaid väljendusvahendeid. Arvestama peab laste igat ja võimeid – nii tantsijate kui ka publiku osas. Samal ajal peab etendus saama hea, huvitav ja igati tasemel. Lastega töötades tuleb eneses leida tohutult hulgal fantaasiat. See on hea, sest hoiab vormis mõlemad: nii vaimu kui keha.

Kennet Oberly armastab nii moderntantsu kui klassikalist balletti. Ta on loonud ka ise originaalkoreograafiaid. Kaks aastat tagasi lõi ta tantsuteatrile Nordstar balleti "Olevikumälestused". Estonia Teatri lavale seadis ta August Bournonville'i balleti "Armastuse muinasjutt". Nüüd on esietenduseks valmimas Taani kuulsat koreograafiudevillballetti "Konservatoorium", mis

esietendus 1849. aastal Taani Kuninglikus Teatris. Kennet Oberly on balleti taastanud ja lavale seadnud Iowa Balletis.

Balleti rekonstrueerimist võrdleb Kennet Oberly vana maja restaureerimisega.

Tähtis on säilitada vana stiil ja kasutada originaalmaterjali. Kõik muu tuleb aga viia tänapäeva nõuete tasemele: nii, et uus vaatajale varju jääks. Tegelikult on seal kõik vajalik olemas, ainult peidetud kujul. Täpselt sama teigin ma ka Bournonville'i balletiga. See on vana hea uus ballet. Tänapäeva vaatajale ehk tänu sellele mõistetavam. Ja vana balleti äratav see uuele elule. Kui aga rääkida süzheest, siis lõbusaks ajaviimiseks otsitakse ajalehtede kaudu partnereid ja seltsilisi ka tänapäeval. Eks omajagu segadust võib see põhjustada nüüdki.

Harri Rospu foto

kin. Kavatseme võidada paralleelselt vene ja taani tantsukooliga. Olen külastanud Peter Silkini tunde ja pean teda tõeliselt heaks tantsuõpetajaks.

Kennet Oberly on ise aastaid töö-

gaatsilisele Nordstar balleti "Olevikumälestused". Estonia Teatri lavale seadis ta August Bournonville'i balleti "Armastuse muinasjutt". Nüüd on esietenduseks valmimas Taani kuulsu koreograafi vodevillballett "Konservatoorium", mis

du partnereid ja seltsilisi ka tänapäeval. Eks omajagu segadust võib see põhjustada nüüdki.

Harri Rospu foto

Vana hea uus ballett

ITA SERMAN

Estonia Teatris on niisiis Ameerika koreograafi Kennet Oberly lavastus esietendusevalmis saanud vodevillballett "Konservatoorium".

Pressikonverentsil kinnitas Kennet Oberly, et just niisuguste tööde puhul tunnetab ta oma missiooni: aidata vana ballett uuele elule nii, et see oleks eluline ka tänasel päeval.

Kõnealusel balletil on olemas veel teinegi pealkiri – "Abielu ajalehekultuse kaudu". Ja see avab balleti sisu ehk paremini. Nimelt hakati eelmise sajandi keskpaiga Prantsusmaa ajalehtedes avaldama kosjakuulutusi. Ja selle tol ajal rohkesti elevust tekitanud seiga, on koreograafia ja libreto autor August Bournonville kenasti kokku viinud oma mälestustega tantsuõpingutest Pariisis. Kus noorukeste tantsuõpilaste ellu mahtus kaugelt rohkem kui igapäevased tantsutunnid.

Niisiis on balleti tegelased võetud elust enesest, ja nendega seotud meenutab autor otsekui pildikestena. Balletis on ka üks täiesti realselt elanud tegelaskuju: vaesest perest pärit tütarlaps Fanny, kelle vanemad püüavad teha kõik selleks, et leida tütre talendile tunnustust, et muretseda raha tütre balletiõpinguteks. Samas otsib konservatooriumi direktor endale ajalehekultuse kaudu rikast ilusat naist. Abiellumislõputustega majapidajanna ja tantsukooli lustlikud õpilased otsustavad toimuvale kullul pisut lõbutseada. Rohkete segadustega naljakas lugu lõpeb muidugi õnnelikult, tuues rahu ja leppimist kõigile.

Seda balletti peetakse õigustatult koomilise zhanri meistritööks. Samas on see ka Bournonville'i autobiograafiline teos, kujutades autori noorusaastate õpinguid Pariisis. Balletikooli stseen esimeses vaatuses näitaks on lausa ajaloolise väärtusega: kujutades originaalkoreograafialegale tuginedes balletitundi just nii, nagu see eelmise sajandi Pariisis tööpöölse ka oli. See on suurepärase näide Bournonville'i

graatsilisest tantsustiilist, mille ta omandas August Vestris' balletikoolis Pariisis.

Balletti saatis algusest peale suur publikumenu, ja lavastus püsis repertuaaris ligi 90 aastat.

On üsna tavaline, et kui teost lavastatakse ikka uuesiti, kaotab ta oluliselt oma algkujust, arutles Kennet Oberly. Ka "Konservatooriumist" jäi 1934. aastaks järele üsna vähe. Seda raskem oli balletti uuesti elule äratada nüüd, aastaid hiljem. Nii, et säiliks aastatetagune koreograafia, ja et lavastus oleks arusaadav tänaselegi vaatajale. Selle balleti puhul on väga oluline näitlejate mäng. Estonia Teatri trupp sai sellega hakkama päris kenasti.

Veel kinnitas Kennet Oberly, et kogu see suur töö sai võimalikus tänu Eldor Renteri kunstnikuloomingule. Ja nimetas lavastuse kujundust unikaalsekski. Eldor Renter jälle meenutas, kuidas ta – läkitanud lavastajale oma esialgsed mõtted kirja teel – leidis oma postkastist kirja Kennet Oberly täpselt samasuguse nägemusega... Selle mõttekaasuse tulemusena on kujundus igati oma-

näoline. Lähtunud on tõsiasiast, et lugu peaks väljenduma ajalehe vormis: et tegelased ilmuksid otsekui ajalehepildid. Ja kuna sel ajal trükiti lehti must-valgetes värvides, on neis toonides kujundatud ka lavastus.

Muusika puhul on muusikajuht ja dirigent Norman Illis Reintamm Holger Simon Paulli (kes alustas oma karjääri balletidirigendina Taanis koostöös Bournonville'ga) loodule lisaks kasutanud ka teisi tollaseid populaarseid meloodiaid.

"Konservatoorium" esietendub Estonia Teatris 21. aprillil. Ja põhiline, mis sellest lavastusest peaks kõlama jääma, on lavastaja hinnangul elurõõm. Sest laval liiguvad õnnelikud inimesed, kes suudavad aru saada naljast ja mõistavad nautida elu. Aga just seda on Kennet Oberly arvates vaja ka meie tänases päevas: oskust tunda rõõmu elust enesest.

Harri Rospu foto